

Een brug bouwen
James Martin S.J.

Hoe de katholieke kerk en de LHBT-gemeenschap
kunnen bouwen aan een relatie van
respect, begrip en fijngevoeligheid.
uitgave © 2018 Adveniat uitgeverij B.V.

Op de eerste plaats wil ik bij deze ondertitel een aanvulling plaatsen: het was beter geweest als duidelijk was aangegeven dat dit de 'Rooms Katholieke Kerk' betreft. Want van daaruit schrijft pater Martin bovenstaand boek. Er zijn meerdere kerken die zich katholiek mogen noemen en dat moet men duidelijk voor ogen houden als men dit boek leest.

De reden waarom dit boek werd geschreven was dat in de zomer van 2016 een man in Orlando (Florida) in een populaire nachtclub van de homogemeenschap 49 mensen heeft doodgeschoten. Er kwamen toen veel steunbetuigingen aan de lhbt-gemeenschap. Hoewel veel kerkelijke leiders hun verdriet en afkeer uitspraken, hoorde de auteur maar een handvol onder de meer dan 250 r.k. bisschoppen de woorden *homo* of *lhbt* in de mond nemen.

Pater Martin noemt enkele namen van bisschoppen die lhbt vriendelijk bejegenen, maar hij verzuimt volgens mij te vermelden hoe zij dat binnen hun diocesen pastoraal vorm hebben gegeven. Alleen sympathie hebben is niet genoeg. Ik kom hier later nog op terug.

De inhoudsopgave van dit boek is onderverdeeld in vijf aparte onderwerpen. Ik zal me hier beperken tot het tweede onderwerp: 'Tweerichtingsverkeer op de brug'. De ene richting neemt als uitgangspunt hoe de r.k. kerk zich moet opstellen t.o.v. de lhbt-gemeenschap. De andere richting neemt als vertrekpunt hoe de lhbt-gemeenschap zich moet opstellen t.o.v. hiërarchie van de r.k. kerk. Maar van beide partijen wordt verlangd dat men respect, begrip, fijngevoeligheid, moet hebben.

De richting op de brug vanuit de r.k. kerk naar de lhbt-gemeenschap. Wat kunnen lhbt-katholieken betekenen voor de kerk. Kunnen zij wel volwaardig lid van de r.k. kerk zijn. Binnen de r.k. zijn verschillende pogingen ondernomen. Pater Martin zegt o.a. dit: 'Zo is de kerk geroepen om mee te leven met alle gemarginaliseerde groeperingen, zoals paus (ik spreek liever van bisschop van Rome - Wim) Franciscus ons dikwijls heeft voorgehouden, en daar horen ook de katholieke lhbt'ers bij'. Hierover heeft kardinaal Schönborn tijdens een bisschoppensynode iets verteld over een homopaar dat hij kende. Hij uitte zelfs op onderdelen waardering voor de verbintenis die zij als paar waren aangegaan. De kardinaal zei:

'Zo iemand deelt zijn leven, hij deelt vreugde en verdriet met een ander, de een helpt de ander. Wij moeten erkennen dat zo iemand een belangrijke stap heeft gezet voor zijn eigen welzijn en dat van anderen, al is het zo dat de kerk deze situatie niet als regulier kan beschouwen'.

Hoe jammer is dit toch dat de r.k. kerk hier geen wegen heeft ingeslagen om officieel een liefdesband van twee mensen te honoreren maar blijft vasthouden aan de dogmatische kerkelijke wet dat homoparen geen liefdesverbintenis met elkaar mogen afsluiten.

Het boek is geschreven vanuit de zienswijze van de r.k. kerk en speciaal hoe die in de VS wordt vormgegeven. Maar als ik dit naar Nederland verplaats, komen we dit ook tegen. Ik heb zelf mogen ervaren als homo dat Mgr. G.N. de Korte lhbt vriendelijk is. Hij heeft dat ook in de praktijk willen brengen in 2017 toen de plebaan van de kathedraal in Den Bosch hem toestemming vroeg om een oecumenische 'roze zaterdagdienst' te mogen houden in de kathedraal. Mgr. de Korte heeft daarin toegestemd en zelfs zijn medewerking toegezegd. Helaas moest hij daar later op terugkomen omdat binnen het diocees teveel conservatieve priesters en gelovigen bezwaar aantekenden. Eigenlijk was dit niet zo verwonderlijk want de twee voorgangers op de zetel van Den Bosch waren zeer conservatief, Mgr. ter Schure en Mgr. Hurkmans. De eerste heeft tijdens zijn pontificaat opnieuw een eigen seminarie geopend 'St. Janscentrum'. Bisschop ter Schure heeft conservatieve professoren benoemd, dus het is niet verwonderlijk dat er in het diocees vele conservatieve priesters zijn. Mgr. de Korte heeft om geen tweespalt binnen het diocees te krijgen zijn toezeggingen helaas moeten terugtrekken. Ik weet niet

welke bisschoppen binnen Nederland ook lhbt vriendelijk zijn. Ik weet wel dat kardinaal W. Eijk, toen hij nog professor was op Rolduc, verscheidene colleges heeft gegeven in negatieve zin over de homoseksuelen. Bij zijn bisschopsbenoeming als bisschop van Groningen heeft hierover de historicus, dhr. Ton van Schaik, de homofobe houding van Mgr. Eijk bekritiseerd. Later is dhr. Ton van Schaik door toedoen van Mgr. Eijk ontslagen als docent van Bovendonk. Dus ook binnen Nederland blijven er genoeg vraagtekens of de bisschoppen wel lhbt vriendelijk zijn. Ik heb zelf sterk het idee dat de laatste tijd er meer tegenstand is binnen de kerken tegen de lhbt-gemeenschappen. Heeft een en ander te maken met de groei van de 'evangelische' groeperingen in Nederland en ook met de groei van de Islam binnen Nederland? We mogen gerust stellen dat deze richting van de brug naar de lhbt-gemeenschap eigenlijk is afgesloten.

Nu de richting van de de lhbt-gemeenschap over de brug naar de officiële hiërarchie in de r.k. kerk. Pater Martin pleit er heel nadrukkelijk voor dat de lhbt-gemeenschap de hiërarchie in de r.k. kerk met 'respect, begrip en fijngevoeligheid' tegemoet moet treden. Verder schrijft hij: "Voor veel lhbt-katholieken kan dat een moeilijke opdracht zijn, pijnlijk ook om te horen gezien de manier waarop zij behandeld zijn. Ik vraag alleen of zij willen overwegen wat de woorden 'respect, begrip en fijngevoeligheid' inhouden als het over hun relatie gaat. Het komt er dus op neer dat de lhbt-gemeenschap richting de r.k. kerk meer respect moet tonen met name naar de paus en de bisschoppen, dat wil zeggen de hiërarchie en, in bredere zin, het *magisterium*, het leergezag van de kerk". [...] "Lhbt-katholieken zijn geroepen om te luisteren, te overwegen en te bidden, en natuurlijk ook om hun goed gevormde geweten te gebruiken bij de afweging over hun levenswijze".

Volgens mij geldt dit voor alle mensen, dus niet alleen voor de lhbt-gemeenschap. Wat mij ook erg opvalt over dat hij wel heel nadrukkelijk spreekt voor respect etc. voor de r.k. hiërarchie van paus, bisschoppen en priesters. Maar volgens mij gaat het toch erom hoe je als gelovige staat tegenover God. Kun je tegenover God je levenswijze verantwoorden? We weten allemaal dat God liefde is, en als je die liefde omzet in een liefdesrelatie met een gelijkgestemde partner zal God die verbintenis zegenen. Helaas, de hiërarchie in de r.k. kerk verbiedt dat. Maar pater Martin gaat eraan voorbij dat de hiërarchie in de r.k. kerk ontstaan is uit een 'verkeerde machtsopbouw' en dat geldt ook voor vele leerdogma's die de paus en bisschoppen hebben afgekondigd. Voor een uitgebreid artikel hierover verwijs ik naar de website: www.okg-heilige-ambrosius.nl bij het menu *artikelen pastor*.

Na deze 'twee richtingen op de brug' is een een hoofdstuk gewijd aan 'Bijbelverhalen om over na te denken en te mediteren'. Het zijn mooie teksten, zeker de moeite waard, incl. de vragen die er gesteld worden. Wat ik wel heb gemist is bij deze Bijbelteksten dat er niet gesproken wordt over de teksten die binnen de r.k. kerk gebruikt worden om homoseksualiteit te verbieden. Jezus zelf heeft tijdens zijn openbaar leven hierover niets gezegd en er is ook niets hierover in de evangeliën beschreven door de evangelisten.

Resumerend.

Pater James Martin S.J. heeft met dit boek niets nieuws gebracht; hij heeft met vele mooie woorden wel aangegeven hoe binnen de r.k. kerk een vriendelijker pastoraat mogelijk is. Maar echt tot veranderingen is hij niet gekomen. Het is hetzelfde als een brief die door de Canadese bisschoppen is gepubliceerd op 28 november 2011: wel aanvaarding van de lhbt'er maar de liefdesverbintenissen worden nog steeds verworpen. Doch theologisch is er geen enkele reden om deze blokkade binnen de r.k. kerk op te heffen, het is alleen een kerkrechtelijk probleem en dat zou dus herzien moeten worden.

Gelukkig voor de lhbt-gemeenschap zijn er meerdere katholieke kerken en gemeenschappen waar een lhbt verbintenis wel volledig geaccepteerd is.

Nieuw-Buinen, 11 maart 2021,
Wim van den Hoek, em. pastor
Onafhankelijke katholieke Geloofsgemeenschap
Heilige Ambrosius.
www.okg-heiluiige-ambrosius.nl
pastor@okg-heilige-ambrosius.nl